

[Starcke.]

at der herhjemme vil blive gennemført et Hjemmeværn. Der er mange, der mener, det haster, og til dem hører jeg. Men der er een Ting, som vi maa gøre os klart, og det er, at selv om man gennemfører et Hjemmeværn, selv om man gennemfører en Hærordning, er det en meget begrænset Effektivitet, en saadan Ordning vil give; selv om alle Mennesker i dette Folk vilde uddanne sig til militære, selv om de vilde sætte alt, hvad hele Folket ejer og har, ind paa at opbygge et Værn, vilde dog Effektiviteten være meget begrænset. Vi maa da være klar over, hvad det er for Opgaver, vi kan løse, vi skal løse og vi vil løse. Og jeg ser saadan paa det, at den Opgave, som et Hjemmeværn skal løse, er dette at være en Hindring for Kup, for Bandeoverfald, for pludselige Overfald og for 6. Kolonne Virksomhed. Det mener vi kan naas igennem Frivillighed, og vi er derfor ingenlunde Tilhængere af, at Frivilligheden nu skal ødelægges af Tvangsbestemmelser i Loven.

Der kan herske megen Uenighed om Arten af et Værn og om Størrelsen af et Værn. Alt det maa underkastes en Undersøgelse. Vi har ikke haft Tid til en saadan Undersøgelse og ikke haft Adgang til Materiale til en Undersøgelse. Men jeg ønsker at sige her, at alle Retsstatsfolk staa som Tilhængere af Frivillighed og Frihed.

Da nu baade Ministeriet og de sagkyndige har fundet det rigtigst, at Spørgsmaalet om Hjemmeværnet venter, indtil Forsvarskommissionen har fastlagt sin Plan, kan det foreliggende Lovforslag vistnok væsentlig kun kaldes et symbolsk Forslag. Jeg kan godt forstaa det Synspunkt, at man i den nuværende spændte internationale Situation mener, at det haster, at Danmark foretager Skridt for at understrege sin Vilje til selv at være med til at værge sin Frihed, sin Ret og sit Folkestyre. Men om dette saa er et egnet Skridt, derom kan man først tale, naar en indgaaende Undersøgelse har fundet Sted. Det, der staa mest centralt i vort Interessefelt, er Arbejdet paa at fjerne Krigens Aarsager, men vi indrømmer, at en realistisk Betragtning af Forholdene i Europa viser, at det vil tage lang Tid at fjerne Krigens Aarsager, og at man ofte i den nuværende aktuelle Situation maa tage realistisk Standpunkt til de Forhold, der foreligger. Fredens Arbejde, dette at fjerne Skrankerne mellem Nationerne, dette at knytte Nationerne sammen med reale Interesser, saaledes som en Frigivelse af Handelen vilde gøre det, mener vi er noget af det vigtigste og vil være vigtigere end noget

andet. Vi er fuldstændig klare over, at Svaghed ogsaa kan blive en Krigsaarsag. Henrik Pontoppidan sagde i sin Tid, at man havde gjort Danmark til en Godbid uden Brusk og Sener. Hvis Danmark bliver en saadan Godbid og ikke danner sig nogen som helst Form for Organer til at sætte sig til Modværge imod dem, der vil krænke dets Ret eller dets Frihed, risikerer Danmark let at blive isoleret i Norden, hvis de andre nordiske Lande finder sammen i et Samarbejde. Et saadan nordisk Samarbejde vilde under bestemte Retningslinier kunne formindske Faren for, at Norden bliver draget ind i Krigen, og forøge Muligheden for Bevarelse af Neutralitet, uden at man dog maa overvurdere denne Mulighed. Men et Danmark, som er blevet isoleret og droppet af de andre nordiske Lande, vil let risikere ogsaa at blive isoleret og droppet af de demokratiske Lande, og det maa nødigt ske, fordi en Kombination af Isolation og Forsvarsløshed vil betyde, at man ligesom siger til den første, den bedste, ikke altid venligt-sindede Stormagt: Værsgo og spis!

Hvis Værnet gøres frivilligt, saadan som det hidtil har været inden for Hjemmeværnet, saadan som det var under Frihedsbevægelsen, og saadan som vi ønsker, det skal være, kan vi derefter altid diskutere dets Størrelse, Spørgsmaalet om Økonomi, Bekostninger, om Løn eller om ikke Løn, men hvis Værnet gøres tvungent, maa man anstændigvis betale en anstændig Løn for det, og saa vil Økonomien blive vanskelig, som det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlgaard paaviste; det kan let blive en Byrde, som ikke kan bæres. Der er ingen Tvivl om, at et Værn vil være meget kostbart, men der er heller ingen Tvivl om, at en Besættelse ogsaa er kostbar. Hvis man staa over for Opgaven at skulle løse Spørgsmaalet om Bekostningen, har vi fra vor Side tidligere henvist til, at naar det var den danske Jord, der skulde forsvares, var det rimeligt at anlægge det gamle danske Princip fra Ledingsordningerne, at Ledingsbyrder og Grundskyldsbyrder hang sammen. Men man kan ogsaa anlægge det Synspunkt, at da det væsentligt er de økonomiske Goder, Formuerne, der kan forsvares, vil man ligesom føre Krigsforsikringens Synspunkt videre og paaligne Udgifterne efter lignende Takster og Skalaer som i den.

Vi vil altsaa efter disse korte Bemærkninger, som jeg her har fremsat, afvente Forslagets Behandling, før vi tager Stilling til det, men vi vil allerede paa nærværende Tidspunkt understrege, at vi anser Frivilligheden for at være noget meget centralt,